

Rynki energii elektrycznej

Wykład 4

Prawo energetyczne i rozporządzenia

Profesor dr hab. inż. Władysław Mielczarski

Instytut Elektroenergetyki, Politechnika Łódzka

Zagadnienia wykładu

- Regulacje prawne w Polsce
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki
- Instrukcje Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej i Sieci Rozdzielczych
- Zakres ustawy Prawo energetyczne
- Zakres rozporządzeń
- Dostawca z urzędu
- Dostawca usługi kompleksowej
- Dostawca ostatniej szansy
- Procedury budowy nowych mocy wytwórczych

Regulacje rynkowe

- **Ustawa Prawo energetyczne** obejmuje: gaz, ciepło i energię elektryczną uchwalone w 1997 i wielokrotnie zmieniane (26x)
- **Ustawa** obejmuje regulacje prawne dotyczące energii elektrycznej, gazu i energii cieplnej
- **Ustawie** towarzyszą rozporządzenia Ministra Gospodarki

Struktura ustawy Prawo energetyczne

- **Przepisy ogólne**
- **Dostarczanie paliw i energii**
- **Polityka energetyczna**
- **Urząd Regulacji Energetyki**
- **Koncesje i taryfy**
- **Urządzenia, instalacje, sieci i ich eksploatacja**
- **Kary pieniężne**
- **Przepisy przejściowe**

Rozporządzenia dla energetyki

1. O działaniu systemów elektroenergetycznych
2. O działaniu systemów gazowych
3. O działaniu systemów ciepłowniczych
4. Taryfowe energii elektrycznej
5. Taryfowe ciepła
6. O obowiązku zakupu energii z kogeneracji
7. O obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych
8. O przetargach na nowe moce wytwórcze

Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej

- **Część ogólna: Przyłączenie do systemu i działanie systemu przesyłowego**
- **Regulamin rynku bilansującego**
- **Regulamin regulacyjnych usług systemowych**
- **Regulamin generacji wymuszonej względami sieciowymi**
- **Regulamin aukcji na zdolności przesyłowe połączeń transgranicznych**

Instrukcje Ruchu i Eksploatacji Sieci Rozdzielczych

- Instrukcje te są publikowane przez Operatorów Sieci Dystrybucyjnych
- Dotyczą przyłączenia odbiorców do sieci rozdzielczych oraz działania tych sieci
- W pewnym zakresie przenoszą regulacji z Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej

Zatwierdzanie Instrukcji

- **Operatorzy sieci: przesyłowej i rozdzielczych wydający Instrukcje używali zapisów w tych instrukcjach w celu monopolizacji rynku**
- **Od maja 2005 ustawa Prawo energetyczne nakazuje wydzielenie z Instrukcji części dotyczącej bilansowania i zarządzania ograniczeniami sieciowymi**
- **Wydzielone części są zatwierdzane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki**

Regulacje prawne

- Akty prawne bezpośrednio regulują działanie poszczególnych podmiotów
- Niejasne i rozmyte regulacje powodują, że regulowane podmioty same interpretują zapisy
- Brak regulacji prawnych wprowadzających mechanizmy rynkowe
- Zachowania podmiotów powinny wynikać z mechanizmów rynkowych

Sprzedawca z urzędu

- Prawo energetyczne pozwala Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki ustanowić w drodze przetargu Sprzedawcę z Urzędu
- Taki sprzedawca otrzyma koncesję na dany obszar do dostarczania energii i usługi przesyłowej odbiorcom, którzy nie chcą korzystać z rynku – mali odbiorcy
- Sprzedawca z urzędu stanie się pewnego rodzaju monopolistą na danym obszarze

Mali odbiorcy na rynku

Korzystanie z rynku energii elektrycznej dla małego odbiorcy może być trudne ponieważ musi od zawrzeć kilka umów:

- **Na zakup energii – z dowolnym dostawcą ale w okresach godzinnych**
- **Na przesył z operatorem sieci do której jest dołączony**
- **Na bilansowanie z jednym z operatorów sieci**

Dostawca usługi kompleksowej

Na rynku powinni działać dostawcy usługi kompleksowej, którzy:

- **Sprzedają energię odbiorcom po cenach rynkowych**
- **W imieniu odbiorcy i na jego rzecz zawrze umowy na przesył i na bilansowanie**

Dostawców usługi kompleksowej powinno być wielu, aby możliwa była konkurencja

Dostawca ostatniej szansy

- Konieczne jest również ustanowienie dostawcy ostatniej szansy
- Na rynku energii elektrycznej może się zdarzyć, że dostawca energii nie może z różnych powodów dalej dostarczać energii np. bankructwo
- Jednak odbiorca dalej jest podłączony do sieci i pobiera energię
- Konieczny jest wówczas Dostawca Ostatniej Szansy, który w okresie przejściowym dostarczy energię i rozliczy odbiorcę.

Procedury budowy zdolności produkcyjnych

Dyrektywa EC/54/2003 przewiduje dwie procedury budowy zdolności wytwórczych:

- **Autoryzacji, w której każdy kto spełni wymagania techniczne i ochrony środowiska może budować elektrownię**
- **Przetargowej, kiedy organ administracji państwowej ogłasza przetarg na budowę nowych zdolności wytwórczych**

Działanie procedur w praktyce

- Procedura autoryzacji nie działa w praktyce ponieważ ceny rynkowe są niższe od kosztów produkcji z nowych instalacji (*cost of new entry*)
- Gdyby ogłosić przetarg w takiej sytuacji to inwestorzy musieliby otrzymać zachęty ze strony państwa, co może być niedozwoloną pomocą ze strony państwa i nierównym traktowaniem działających i nowych elektrowni